

De Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Afdeling Internationale
aangelegenheden en
Rechtshulp in Strafzaken

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Kabinetsreactie op het NRC artikel 'Rwandese ambassade
in Den Haag bedreigt critici van het regime'

Datum

21 augustus 2024

Onze referentie

5569293

1. Aanleiding

Gedurende de Procedurevergadering van de Tweede Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid is door het Lid Koekkoek (Volt) verzocht om een kabinetsreactie op het artikel dat op 29 mei jl. verscheen in de NRC met als titel 'Rwandese ambassade in Den Haag bedreigt critici van het regime'.

Het verzoek om een kabinetsreactie toont overlap met Kamervragen van de leden Paternotte, Bamenga (beiden D66), Becker en Brekelmans (beiden VVD) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar aanleiding van hetzelfde artikel.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van de Kabinetsreactie aan de Tweede Kamer gezamenlijk met de minister van Asiel en Migratie, gelijktijdig met verzending van de beantwoording van Kamervragen door de Minister van Buitenlandse Zaken.

3. Achtergrond

Van 7 april 1994 tot 15 juli 1994 heeft in Rwanda een genocide plaatsgevonden tegen de Tutsi bevolking. Gedurende honderd dagen hebben gewapende Hutu militieën Tutsi's en gematigde Hutu's en Twa gedood. Na de genocide kwam Paul Kagame in Rwanda aan de macht en werd gestart met de wederopbouw van het land. Berechting van genocideplegers werd als essentieel gezien voor de wederopbouw van het land. Gedurende tientallen jaren heeft Nederland steun gegeven aan de wederopbouw van de justitie sector in Rwanda, zodat berechting van genocideplegers ook daadwerkelijk kon plaatsvinden. Naast berechting vonden in Rwanda ook in veel gevallen gacaca's plaats, zogenaamde volksgerechten.

Diverse Rwandezes zijn na de genocide gevlucht naar andere landen, waaronder Nederland. Veel van hen hebben hier asiel aangevraagd en/of het Nederlanderschap. Als gevolg daarvan kent Nederland een aanzienlijke Rwandese gemeenschap.

Van verschillende gevluchte personen bleek dat zij zich mogelijk schuldig hebben gemaakt aan genocide. Tegen hen zijn of worden procedures gevoerd om hen

artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag tegen de te werpen en hen recht op verblijf in Nederland te ontzeggen en eventueel verkregen Nederlanderschap in te trekken. Waar mogelijk wordt ook gekeken naar strafrechtelijke vervolging. In het verleden heeft Nederland twee verdachten van genocide hier vervolgd. Voor diverse andere verdachten ontving Nederland uitleveringsverzoeken van de Rwandese autoriteiten. In 2016 werden voor het eerst twee genocideverdachten uitgeleverd aan Rwanda, na uitgebreide rechterlijke procedures en voorwaarden die aan Rwanda werden gesteld. Later volgde uitlevering van een derde persoon.

Tegen de samenwerking van Nederland met Rwanda wordt met regelmaat echter ook bezwaar geuit vanuit politiek, media en samenleving.

4.1 Kernpunten

In het artikel van NRC wordt gesteld dat dat journalisten en tegenstanders van het regime van Paul Kagame, de president van Rwanda, vanuit de Rwandese ambassade in Den Haag worden geïntimideerd. Eén van de grote zorgen van critici van het regime is dat Nederland nog Nederlanderschap intrekt en personen terugstuurt naar Rwanda middels uitzetting of uitlevering omdat zij zich schuldig zouden hebben gemaakt aan genocide, terwijl de veiligheid van deze persoon in Rwanda in het geding komt.

In de kabinetsreactie wordt ingegaan op hoe de procedure rondom intrekking Nederlanderschap, tegenwerping van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag en eventuele terugkeer naar Rwanda is vormgegeven. Ook wordt ingegaan op de uitleveringsprocedure en de gevallen waarin tot dusver is overgegaan tot uitlevering aan Rwanda.

De kabinetsreactie gaat niet in op de aantijgingen in het artikel over de lange arm van Rwanda in Nederland. Die aantijgingen worden – om overlap te vermijden - geadresseerd in de beantwoording van Kamervragen door de Minister van Buitenlandse Zaken.

4.2 Politiek context

Het kabinet voert al sinds jaar en dag het beleid dat Nederland geen vrijhaven mag zijn voor plegers van internationale misdrijven, zoals genocide. Vanuit media en politiek wordt echter met terugkerende regelmaat ook kritiek geuit op de uitvoering van dit beleid als het gaat om Rwanda.

4.3 Afstemming

De inhoud van deze kabinetsreactie is afgestemd met Ministerie van Asiel en Migratie, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en het Ministerie van Buitenlandse Zaken

5 Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
Afdeling Internationale
aangelegenheden en
Rechtshulp in Strafzaken

Datum
21 augustus 2024
Onze referentie
5569293